

Frågor & svar om ryggmärgsvätskeprov

Detta informationsblad riktar sig till dig som kommer att genomgå, eller har genomgått ryggmärgsvätskeprov (lumbal punktion) på neurologiska kliniken på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge.

Varför görs ryggmärgsvätskeprov?

Ryggmärgsvätskeprov är en mycket värdefull undersökningsmetod vid utredning av neurologiska störningar och ger oftast mycket mer medicinsk information om nervsystemet än blodprover gör.

Vem utför ingreppet?

Provet utförs av läkare på neurologiska mottagningen eller neurologisk vårdavdelning.

Hur går det till?

Du får antingen sitta eller ligga i samband med provet. Ländryggen tvättas med sprit, varefter huden kring ingreppsstället bedövas med en injektion innehållande lokalbedövningsmedel. Därefter placeras ett smalt nål genom huden ända in i ryggmärgskanalen så att en mindre mängd av ryggmärgsvätskan får rinna ut i ett provrör.

Hur lång tid tar det?

Själva ingreppet tar ca 2-4 minuter att genomföra. Efteråt tas några blodprover. Man blir aldrig bedövad i benen av bedövningsmedlet, så det är möjligt att stå och gå direkt efter genomförande av ryggmärgsvätskeprovet. Man behöver inte ligga kvar efter det att proverna tagits, men om du känner något obehag såsom yrsel får du givetvis ligga kvar ett kort tag efter provtagningen.

Gör det ont?

Lokalbedövning med tandläkarbedövningen gör att man oftast inte känner smärta under ingreppet. Däremot kan det svida lite på injektionsstället. Om du råkar vara allergisk mot tandläkarbedövningen får du tala om detta i förväg.

Kan man få hjälp om man känner stark oro inför provet?

Ja, men man får tala om det i god tid i förväg så att en lugnande tablett ska kunna ges inför ingreppet.

Finns det risker?

Nej. Insticksstället väljs noga så att det inte skall finnas risk för nervpåverkan. I sällsynta fall kan man råka ut för svimningskänsla, illamående och kallsvett om ingreppet görs i sittande. Detta beror på blodtrycksfall vars risk är något större om Du är lång och smal. Om Du har anledning att tro att Du kommer att reagera så vid ingreppet, får Du tala om det i förväg så att man får välja den liggande ställningen istället.

Kan man råka ut för obehag efter provet?

Ja, en del människor kan råka ut för ofarligt huvudvärk efter ryggmärgsvätskeprov. Huvudvärken börjar i de allra flesta fall inom 3 dagar efter ingreppet, men kan även komma något senare. Huvudvärken lindras som regel av liggande och försämras i stående ställning. Smärtan släpper alltid inom några enstaka dagar, men kan ibland sitta i upp till en vecka. Vanliga värktabletter kan ha en mild effekt mot huvudvärken, men bästa behandlingen utgörs av att man i möjligaste mån vilar i en liggande ställning. Om huvudvärken råkar sitta i längre än en vecka och är mycket intensiv, bör du kontakta din doktor för att få råd om andra motmedel mot smärtan, såsom en sk. blood patch.